



راهی برای کنترل استرس خانواده‌ها در جراحی قلب

عمل جراحی پیوند عروق کرونر قلب، یکی از مهم‌ترین و سنگین‌ترین اعمال جراحی است که علاوه بر بیمار، خانواده وی را نیز تحت فشار روانی شدید قرار می‌دهد.

عمل جراحی پیوند عروق کرونر قلب، یکی از مهم‌ترین و سنگین‌ترین اعمال جراحی است که علاوه بر بیمار، خانواده وی را نیز تحت فشار روانی شدید قرار می‌دهد. محققان کشور با انجام تحقیقی نشان داده‌اند که استفاده از شیوه‌های ارائه اطلاعات ضمن عمل به خانواده، می‌تواند در کاهش اضطراب آنان مفید باشد.

به گزارش ایسنا، امروزه بیماری‌های قلبی عروقی به عنوان مهم‌ترین عامل مرگ و میر انسان‌ها در سراسر جهان شناخته شده‌اند. بر این اساس پیش‌بینی شده است تا سال ۲۰۲۰ میلادی نزدیک به حدود ۵۰ درصد مرگ و میرها به دلیل ابتلا به بیماری‌های قلبی عروقی باشد.

همچنین طبق گزارش سازمان بهداشت جهانی بیش از یک سوم مرگ و میرها در ایران به بیماری‌های قلبی عروقی مرتبط است. این بیماری‌ها اغلب مرگ و میر، ناتوانی و هزینه بیشتری را نسبت به دیگر بیماری‌ها موجب می‌شوند. به طوری که اگر تمام گروه‌های سنی در نظر گرفته شود، بیماری‌های ایسکمیک قلبی شایع‌ترین علت مرگ هم در مردان و هم در زنان است.

به گفته محققان، رایج‌ترین نوع بیماری‌های قلبی عروقی ناتوان‌کننده، بیماری عروق کرونر است؛ به طوری که سالانه ۱.۵ میلیون نفر دچار آنفارکتوس میوکارد می‌شوند و بسیاری از آن‌ها نیاز به جراحی باز پیدا می‌کنند. اعضای خانواده چنین بیمارانی معمولاً اضطراب شدیدی را تجربه می‌کنند. می‌توان گفت اضطرابی که در اعضای خانواده بیمار تحت جراحی به وجود می‌آید، با میزان اضطرابی که خود بیمار تجربه می‌کند، برابر است.

در طول مدت جراحی فوق، عواملی چون انتظار و بی‌خبری همراهان بیمار از روند عمل جراحی، از عوامل مؤثر ایجاد اضطراب در آن‌ها است. به طوری که بر اساس آمار، ۴۲ تا ۷۲ درصد از اعضای این خانواده‌ها، دچار علائم اضطراب می‌شوند.

در این خصوص، پژوهشی توسط محققان دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهرکرد انجام شده است که در آن تأثیر اطلاع‌رسانی به خانواده بیمار تحت جراحی پیوند عروق کرونر حین انجام عمل، با وسایلی چون تلفن همراه و همچنین برد الکترونیکی بیرون اتاق عمل، بر کاهش میزان اضطراب آن‌ها بررسی شده است.

این مطالعه روی ۸۰ نفر از اعضای خانواده بیماران تحت جراحی عروق کرونر در شهرکرد انجام شده است و در آن، برای افراد گروه آزمایش، گزارش دهی حین جراحی با استفاده از تلفن همراه از سوی پژوهشگر انجام می‌شد. درحالی که افراد گروه کنترل، اطلاعات مربوط به بیمار خود را روی برد الکترونیکی نصب شده پشت در اتاق عمل دریافت می‌کردند.

اضطراب شرکت‌کنندگان نیز قبل و بعد از اتمام عمل جراحی و خروج بیمار از اتاق عمل با استفاده از پرسش‌نامه اضطراب انجام شده است.

بر اساس نتایج به دست آمده از این پژوهش، حمایت مؤثر اطلاعاتی از اعضای خانواده بیماران می‌تواند باعث کاهش اضطراب آنان حین جراحی بیمار شود و در این خصوص، استفاده از روش تلفن همراه بهتر عمل می‌کند.

در این رابطه، کبری نوریان، پژوهشگر مرکز تحقیقات پرستاری مامایی جامعه نگر دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد و همکارانش می‌گویند: «بررسی‌ها نشان می‌دهد که میانگین تغییرات نمره اضطراب، بین دو گروه مطالعه شده تفاوت قابل توجهی با یکدیگر داشتند. بر این اساس میزان کاهش نمره اضطراب در گروه آزمایش که برای آن‌ها از ارتباط تلفن همراه استفاده شده بود نسبت به گروه دیگر، به طور قابل توجهی بیشتر بود».

این محققان معتقدند «مدیران بیمارستان‌ها می‌توانند برای مراقبت و حمایت بهتر اعضای خانواده بیماران تحت جراحی‌های مختلف تصمیماتی بگیرند تا اطلاع‌رسانی به اعضای خانواده بهتر صورت پذیرد. این اطلاع‌رسانی می‌تواند از سوی

پرسنل رده های مختلف درمانی شاغل در اتاق عمل و با هماهنگی و تأیید پزشک جراح و مسئول درمان بیمار انجام شود».

طبق نتایج این مطالعه «اطلاع رسانی را می توان از طریق تلفن و یا ملاقات با همراهان بیمار انجام داد. به علاوه از آنجایی که اعضای خانواده حین جراحی بیماران بیشترین اضطراب و نگرانی را تجربه می کنند و اضطراب آنان بر سلامتی بیمار و مراقبت هایی که از او انجام می دهند تأثیرگذار است، بهتر است به آن ها فرصتی داده شود تا نگرانی ها و سؤالات خود را با پرسنل مراقب بیمار بیان کنند و در این زمان علاوه بر حمایت های اطلاعاتی، حمایت های عاطفی نیز انجام شود».

این یافته ها که می توانند در حمایت مؤثر از خانواده بیماران تحت عمل جراحی قلب مفید واقع شوند، در «فصل نامه بالینی پرستاری و مامایی» متعلق به دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهرکرد انتشار یافته اند.